VİKİPEDİ
Özgür Ansiklopedi

Siyasal kayıtsızlık

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Siyasal kayıtsızlık (veya *Politik ilgisizlik*), siyasete (yalnızca siyasi çalışmalara katılma anlamında değil, tüm siyasi faaliyetlere ve bunları takip etmeye) karşı ilgisizlik durumudur.[1]

İçindekiler

Belirleyiciler
İdeolojik farksızlaşma
Apolitizm
Kaynakça
Kitaplar
Ayrıca bakınız

Belirleyiciler

Kimi zaman bu kayıtsızlık hali bilgisizlikten kaynaklanmaktatdır. Bir bireyin seçimlere, siyasi olaylara, halka açık toplantılara ve oylamaya ilgisizliğini içerir. Siyasi ilgisizlik, seçimlerde düşük katılım oranlarına ve durgunluğa yol açabilir. Örneğin ABD'de seçimlere katılım oranları oldukça düşüktür. Siyasi ilgisizlik, demokrasi kaybına neden olabilir ve kişisel siyasi etkileşim eksikliği sonucu taraflar birbirini anlamaktan uzak kalabilir. Zorunlu oy kullanma hakkına sahip ülkelerde seçmen ilgisizliği azalır. Belçika'da siyasi katılım % 87,2 iken Türkiye'de % 84,3'tür.[2]

İdeolojik farksızlaşma

Siyasi kayıtsızlığa neden olan durumlardan birisi ideolojik farksızlaşma sonucu seçmen tarafında tüm partilerin birbirinin aynısı gibi algılanmasıdır. İnsanlık tarihi boyunca var olan siyasi saf değiştirme olgusuna kimi toplumlarda ve dönemlerde daha fazla rastlanmaktadır. Bu durumun en önemli nedenlerinden birisi (yalnızca Türkiye'de değil) tüm Dünya'da yaşanan ideolojik farksızlaşma ve siyasi görüşlerin bulanıklaşmasıdır. Çünkü bir zamanlar Dünya'da siyaset sahnesi üzerinde çok önemli rol oynayan ve kesin çizgileri olan ideolojiler, çeşitli etmenlerin ortaya çıkışıyla birlikte önemini yitirmeye başlamışlardır.[3] Bunun sonucunda ise siyasi akımlar ve ideolojik bakış açıları daha esnek ve geçişken bir yapıya bürünmüşlerdir. Bu durumun toplumsal hayata olumlu yansımaları olduğu gibi olumsuz yönleri de açıkça kendisini ortaya koymaktadır.

Katı ideolojik düşünceleri terk etmek demokrasiyi güçlendirebilmektedir. Örneğin sanki bir futbol takımını destekler gibi fanatik (tutucu) bir yaklaşımla belirli bir ideolojinin savunucusu olmak veya bir partinin mensubiyetini kayıtsız şartsız kabul etmek yerine eleştirel yaklaşımlar sergileyip, daha iyi hizmet edeceği düşünülen partileri oy verme mantığı ideolojik katılığı terk etmenin en olumlu dışavurumudur. Böylece değişik zamanlarda (hatta kısa sayılabilecek dönemler içerisinde) politik yelpazenin farklı yerlerinden farklı partiler iktidara gelebilmektedir.

Ancak diğer taraftan; sürekli olarak iktidarda gelen hangi parti veya görüş olursa olsun ondan yana durma, böylece iktidar değişince derhal yeni gelene tabi olma, ilkesizlik (veya belirli bir duruşu reddetme), görüş değiştirmede hiçbir kurala sahip olmama, toplumsal yararları geri plana iterek sürekli olarak bireysel menfaatleri önceleme gibi durumlar ise siyasi farksızlaşmanın en büyük dezavantajlarıdır. Böylece siyasi renkler ve çeşitlilikler kaybolmaktadır. Muhalefet kavramı -görüntüde var olsa bile- anlamını yitirmekte ve ciddi antitezler ortaya koyamamaktadır. Üstelik aynı durum çelişik bir biçimde bir zamanlar iktidardayken daha sonra muhalefet konumuna geçen partiler için de geçerli olmaktadır. Bütün bunların üzerine, birbirinin tam tersi görüşlere sahip olduğunu iddia eden siyasi partilerden birbirlerine üye geçişleri ise hiçbir etik kritere uyulmadan gerçekleştirilmektedir.

Bunun sonucunda partilerin birbirlerinden farklı olmadığı algısı ve hiçbir şeyin değişmeyeceği düşüncesi nedeniyle seçmen tercih yapmaktan uzaklaşacaktır.

Ancak yine de belirtilmesi gereken bir husus ise, ideolojilerin oluşturduğu çeşitli kavramların ve sınıflandırmaların yalnızca görüntüde bile olsa her şeye rağmen etkilerini devam ettirmekte olduklarıdır. Yani insanlar saflara ayrılma ve gruplaşma güdülerine sahiptirler.[4] Örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nde var olan iki büyük parti dönüşümlü olarak iktidara gelmektedir.[5] Aralarında çok önemli farklar bulunmadığı halde bu partilerin mensubu olmak ve karşısında bir rakip bulmak, çekişme halinde olmak hem insani güdülerin tatmini hem de demokrasi çarkının dönmesi için zaruri görülmektedir. Tüm dünyada insanlar kendilerini belirli tanımlamalar ve kategoriler içerisinde sınıflandırma eğilimi içerisindedirler. Bu sınıflandırmaların en kolay olanlarından biri de siyasi partilere dayalı olanıdır. Hatta siyasi partileri daha basit ama daha bulanık olarak genelleyen bir yaklaşım vardır. Örneğin sağcı, solcu kavramlarında olduğu gibi.

Apolitizm

Kavramlar birbirine çok benzemekle birlikte Apolitizm'de kayıtsızlık değil, bilinçli olarak tarafsız bir duruş sergileme söz konusudur.

Kaynakça

1. ^ Harder, Joshua (2008). "Why Do People Vote? A Psychological Analysis of the Causes of Voter Turnout" (https://web.archive.org/web/20190123142621/https://pprg.stanford.edu/wp-content/uploads/2008-Turnout-Lit-Review.pdf) (PDF). *Stanford Journal of Social Issues*. **64**. 23 Ocak 2019 tarihinde kaynağından (https://pprg.stanford.edu/wp-content/uploads/2008-Turnout-Lit-Review.pdf) (PDF) arşivlendi. Erişim tarihi: 17 Eylül 2020.
2. ^ "U.S. voter turnout trails most developed countries" (https://web.archive.org/web/20161109033506/http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/08/02/u-s-voter-turnout-trails-most-developed-countries/). *Pew Research Center*. 2 Ağustos 2016. 9 Kasım 2016 tarihinde kaynağından (https://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/08/02/u-s-voter-turnout-trails-most-developed-countries/) arşivlendi. Erişim tarihi: 7 Kasım 2016.
3. ^ İdeolojinin Sonu, Daniel Bell, Çeviren: Volkan Hacıoğlu, Sentez Yayıncılık, 2013, ISBN 9786055790523
4. ^ İdeoloji ve Devletin İdeolojik Araçları, Louis Althusser, İletişim yayınları.
5. ^ Paul Kleppner, et al. The Evolution of American Electoral Systems (1983)

Kitaplar

- Rosenberg, Morris (1954-01-01). "Some Determinants of Political Apathy". The Public

Opinion Quarterly. 18 (4): 349–366. doi:10.1086/266528. JSTOR 2745968. **(İngilizce)**

- Sandro Setta, L'uomo qualunquo, Rome, Laterza, 2005, 342 p. (ISBN 88-420-7513-2, notice BnF no FRBNF40944312, Service bibliothécaire national RMS1249902) **(Fransızca)**
- Seymour Martin Lipset: Soziologie der Demokratie. Neuwied am Rhein 1962 (Band 12 der Reihe „Soziologische Texte“), S. 157 **(Almanca)**
- Fanatizm, Alberto Toscano, Çeviri: Barış Özkul, Metis Yayıncılık, 2013, ISBN 9789753429092
- Jack Rabin, James S. Bowman (1984). *Politics and Administration: Woodrow Wilson and American Public Administration*. Public Administration and Public Policy. **22**. New York: Dekker. ISBN 0-8247-7068-4
- Andrew Heywood, Siyaset, Çeviren: Bekir Berat Özipek, Bahattin Seçilmişoğlu, Atilla Yayla, Hasan Yücel Başdemir, Anakara: Adres Yayınları, 18. Baskı, 2017.

Ayrıca bakınız

- Apolitizm